

Nro. 2.

A' FELS. R. TSÁSZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Januariusnak 6-dik napján 1797-ik
esztendőben.*

B é t s.

Az el múlt vasárnapon tartatott nagy Gálának, az az, udvari pompának alkalmatosságával minden itten lévő külső Országi Ministerek felmentek Ő Cs. K. Felségeknek, és a' Kir. Fő Hertzégeknek tiszteletre. — Dél előtt 11 órakor az udvari kápolnában menvén Ő Cs. K. Felségek a' Fő Hertzegekkel és udvari főbb tisztekkel egyetemben, nagy áhétatossággal hallottak nagy misét. Az isteni tisztelet után a' *Bétsi* fő dámák udvarlottanak Ő Cs. K. Felségeknek. Ezen pompás alkalmatossággal a' külső dolgokra ügyelő Status Ministert Báró *Thugutot* a' Sz. István Rendének nagy kereszttjével, Mélt. *Izdentzy* Status Ta-

nátsos Urat a' középső, avagy Commendator kerefztel, B. *Jeneyne* F. M. Lajtinántot azon Rendnek kis kerefztjével ajándékozta meg Fels. Urunk.

A' *Bétsi* belső és külső városokban 14286 ember hólt meg az el múlt 1796-ik esztendőben, úgymint, 2312 meg lett férfi, 3000 asszony személyek; 4198 férfi, és 3776 leány gyermekek. — A' meg lett korúak közül 36-an 90, 3 an 100, és egy 105 esztendőt töltöttek el. — Tüdő rothadásban 1476, száraz betegségben 821, gutta ütésben 469, rothadt hideglelésben 194, ideg-betegségben 438, veszett eb harapás miatt 5, szerentsétlen történetek által 43 ember költözött a' más életre.

E' világra születteknek, és meg kerefzteltetteknek számok 10984 re ment, úgymint 5704 férfi, és 5280 leány magzatokra — 334 halva jött e' világra. — Mind öfzve 2186 pár lépett házassági életre.

Decembernek utólsó napján 1795-ik esztendőben a' közönséges beteg házban 1530 beteg ember; a' szülő házban 94 anya, 18 gyermek; a' bolondok házában 156 férfi, 105 asszony, mindöfzve 261 ember maradott. — Az el múlt 1796-ik esztendőben a' közönséges ispotályba 11860 beteg ember; a' szülő házba 1904 asszony személy; a' bolondok tornyába 190 örült ember, mindöfzve 13954 ember vitetett bé. — Ezek közül 11924 bortsátatott el egészségesen, nevezetesen az ispotályból 9937; a' szülő házból 1865; a' bolondok házából 122 ember. — A' meg hóltaknak száma 1982-re ment, úgymint, az ispotályban 1910; a' szülő házban 22; a' bolondok házában 50-re. — A' szülő szobákban 1849 gyermek született e' világra, a' kik közül 1842 adatott ki neveltetés végett. — A' közelebb múlt Decembet utólsó napján maradtak, az ispotályban 1143 betegek; a' szülő szobákban 101 anyák és 25 gyermekek, a' bolondok házában 279 örültek, mindöfzve 1558 ember.

Az Austriai Birodalombeli örökös tartományokban lévő 23 könyörülő szerzetesek klastro-

maiba. a' múlt 1796-ik esztendőben 12116 betegek vétetődtek bé minden nemzet és vallásbeli külömbség nélkül, a' kik közül 11013-an meggyógyultak, 1103-an pedig meghóltak.

Az árvák házában 1795-ik esztendőnek végén 1506-nevendék gyermek maradt, a' kiknek számok 1796-ikban 280-nal szaporodott, 310-onnan kibotsáttatott. — A' múlt Decembernek végén mindöszve 1473 gyermek találtatott azon árvák házában, u. m. 879 férfi, és 600 leánygyermek.

Háborús és Békességes Környülállások.

Az ó esztendőnek elenyészésével sem enyészhetett el a' vérengező *Márs* istennek dühössége, még most is sok áldozatot enged ő maga óltárára vitetni az egymást fogyasztó teremtések által. — Vajha annyira tudná őtet a' békesség istenasszonya karazirozni, hogy mint *Herculest* a' kedvese, úgy őtet is fonó rokkára lehetné ültetni.

A' *Kéhl* környékén történt dolgokról azt írják a' *Strafsburgi* levelek, hogy Decembernek 19-ikén megizente volna *Károly* Fő Hertzeg a' *Kéhli* erősségben megfeneklett Frantziáknak, hogy költözzenek ki körül sántzolt táborjokból, minden abban lévő ágyúikat és munitiójokat magokkal elvinni megengedi. — A' minémü választ adtak a' *Hünningeni* hid előtt való sántzokban lévő Frantziák Hertzeg *Fürstenberg* Cs. K. Feld. M. Lajtinántnak, épen olyat küldöttek *Károly* Fő Hertzegnek is, melly vakmerőségeért meg is lakoltak Decemb. 22-ikén, a' mellyen olly szörnyű tűz adott seregeink földi erősségében lévő 150 ágyúkból, a' mellyhez hasonlót nem hogy hallani, de csak képzelni is allig lehet. — Ennekfelette az *Auenheimi* szigetben is sok batteriákat készítettnek a' mieink olly végből, hogy onnan rakásra lövöldözhessek a' *Kéhl* és *Strafsburg* közt lévő hidakat. — — A' *Kéhli* lineákban fekvő Frantziáság gyakran ki tsap a' Cs. K. seregekre, 's

ezen amazokra, és valamiképen ezek, úgy amazok közül is sokan a' más világon töltötték el az új esztendő napját. — Két részről 6 ezer mázsa puskapor lövetett már ki *Kehl* környékén.

Strafsburgból Dec. 19-ikén. Tegnap esteli 9 órakor erőssen bé fütettek a' téli kementzék. — Trupjainknak jobb szárnyát éppen azon szempillantásba akarta az ellenség hátrább nyomni, a' mellyben a' mi vitézeink munkás embereikre ki akartak vólna tsapni. — Az apró fegyverrel való tüzelés után, 150 ágyúknál több bődült el, egy-szersmind mellyeknek harsogása igen félelmes echot szült az által ellenbe fekvő hegyekből. Sem az egyik, sem a' másik részről nem vólt nagy veszteség — mind a' két rész meg tartotta a' platzot. — Két bomba golyóbis egy olly sántzba esett le, melly tömve vólt Frantziákkal, de még sem okozott egyéb kárt annál, hogy egynéhány embert meg sebesített.

Az alsó *Rénusi* ármádiák közt tökéletes tsendesség uralkodik. — A' *Düßzeldorf* mellett fekütt Hollandus seregek vissza mentek hazájokba — helyekre bizonyos számú Frantziák küldettek. — *Bournonville* fő vezér *Bonnt* választotta magának téli kvártélyúl, bizonytalan, ha oda fog e' a' Generál-Stabja is menni. — A' *Neuvidi* hajó hidak a' *Rénus* bal partyára húzattattak által. Az ott lévő szigetben fekvő Fr. batallionnak egynéhány hétre való eleség szállitatott által.

Olasz Ország.

A' *Maylandi* Hertzegségnek lakosai kevés hajlandóságot mutatnak a' nemzeti öríző seregbe való bé állásra, a' miolta fülökbe ment, hogy a' Cis-Padána Respublikai nemzeti Gárdisták a' Fr. ármádiához küldettek. (*A' Cis-Padána, vagy Pó vizén innen lévő új Respublika, a' Bonóniai, Ferrárai, Módenai és Regginói Hertzegségek foglaltya magában*). Nem régiben nagy zenebona vólt e' miatt *Lódiban*, holott gyüllést tartván a' lakosok,

világosan meg izenték az ott lévő Fr. Generálisnak, hogy ők bizony nem engedik magokat eltsábitatni, 's fegyverrel szolgálni, mivel velek is úgy bánnának a' Frantziák, mint amazokkal bántak. A' nagyobb zenebonának elkerülésére, mingyárt ostromló állapot alá vetette a' várast, erős katona őrizetet vitt oda bé, bé rakatta köfállal a' tornyokat, és igen kemény hirdetményt tétett közönségessé az ott lévő Fr. Generális.

A' *Bonaparte Maylandból* lett hirtelen elmenetelének az *Austriai* ármádiának titkos mozgásai tetetnek okául. B. *Alvintzi* hadi Tárnokmester, a' mint *Maylandból* iratik, egynéhány batalion gyalogságot által szállítván az *Ets* folyóvizén *Montebello* alá küldötte, a' honnan mingyárt *Veronába* futottak a' Frantziák. — Azon idő tájban, t. i. Decembernek 11-ikén *Wurmser* fő vezér is ki tsapván *Mantuából*, a' Frantziák által készített földi erősségeknek nagyobb részét öfzve rontotta, és hat bárkáikat, a' mellyek rekrutákkal, és munitióval meg terheltetve *Módenából* mentenek, tisztességesen el tsipte.

Austriai Belgium.

Az *Ostendei* kikötő hely előtt ólálkodó Angliai flotta, 8 nap alatt három vesbe bátorkodott ahoz közelíteni, és bátor sűrű ón zaporok szóratk legyen réa az oda való erősségekből, még is mindazáltal el tsiptett két Hollandus kereskedő hajót. — Az ezen történetnek nézésére a' bástyákra gyült népnek ábrázatjából és szeméből is lehetett az örömet olvasni, melly azon nemzet hajóinak szemleléséből benne származott, a' mellyel ennekelötte barátságosan éltek, és a' mellyel való kereskedésből sok szép pénzt gyűjtöttek magoknak, de attól mostani barátjaik a' Republikánusok egészlen meg fosztották. — Az *Ostendei* és *Dünkerkai* titkos expeditió másszorra, 's meg nem határozott időre halasztatott, nem az Anglusokkal el kezdett békességes trakta miatt, hanem inkább azért, mivel nehezen orvosolható

száraz nyavalyába esett a' Frantzia Respubliká-
nak finantziája.

A' *Valenciennensi*, és *Möbözsi* fegyver tára-
ból még most is sok ostromló ágyúk és munitiók
vitetnek *Trierhez*, az ezen város és *Mozella* fo-
lyó viz mellett készült sántzoknak védelmezések-
re, a' mellybe a' Fr. ármádiának jobb szárnya
magát húzni fogná, ha valamiképen vissza nyo-
mattatna a' Cs. K. ármádia által.

Valamint Frantzia Országban magában, úgy
a' Cath. Belgyiom osztályaiban nagyon sokasod-
nak a' tolvajok. Ennekelőtte meg elégedtek az
el rablott jószaggal, és a' meg folytatott ember-
nek meg kötözésével; de már most, sok szegény
utas és lakos embert ki végzenek e' világból.

Frantzia Ország.

Truguet tengeri dolgokra ügyelő Minister
Decemb. 15-ikét követett éjjel *Párist* oda hagyván
Brestiába utazott. — Igen fontos környülállások-
nak kellett az ő oda lett menetelét meg hatá-
rozni, mellyet mélylységes halgatásban tart a' Di-
rectorium. Ideig óráig *Benezech* Ministerre biza-
tott az ő kötelességének folytatása. — Az úgy ne-
vezett *Redacteur Párisi* újság levél azt hirdette
Dec. 17-ikén, hogy azért küldetett volna *Truguet*
Brestiába, hogy az ottan készitetett, és 22 ezer
emberrel meg rakatott flottának ki evezését siet-
tetné. — Mások azt beszélik, hogy az ottan lévő
seregek közt támadott zenebonának le tsendesité-
sére kellett volna nékie oda menni. Akárhogy
's mint legyen a' dolog, lehetetlen annak sokáig
titokban maradni.

A' *Vendei* Royalisták ellen hasznosan szolgált
Generális *Canclaux* neveztetett ki a' *Nápolyi* ud-
varnál leendő követségnek viselésére. — Melléje
követség titoknokká a' *Moniteur* nevű újság leve-
leknek írója *Trouvé* rendeltett. Sokan úgy gon-
dolkoztak, hogy *Maret* fogna azon fényes hiva-
talra emeltetni, a' ki mind talentomaira, mind

érdemeire nézve méltóbb lett volna arra *Trouvé-nél*; hanem két dolog vagyon, a' mellyről most hamar el felejtkeznek Fr. Országban, tudniillik, az érdem és a' szerentsétlenség.

A' Frantzia Respublika, és Amérikai Szabad Statusok közt mostanában támadt izetlenségeknek e' mondatik valóságos okának lenni. *Monroe Párisban* eddig vólt követ onnan haza hivattatván, *Pinkney* úr küldetett helyére, annak a' *Pinkneynek* testvér öttse, a' ki a' *Nagy Britannia* és *Amérikai Szabad Respublika* közt szerzett alliantziának nagy eszközlője vólt. — *Párisba* érkezvén ez az *Amérikai* követ, a' külső dolgokra ügyelő Ministerhez küldött levelében azt kívánta, hogy határozzék néki időt a' vele való beszélgetésre; de a' mellyre semmi választ nem nyert, nem azért, mintha a' Directorium az ő személyét nem szenvedhetné, hanem azért mivel az *Amérikai Respublika* szoros alliantziát kötött a' Frantzia Nemzet ellenségével a' *Londoni* udvarral, és épen ezen okon nem akar diplomatica correspondentiát tartani az *Amérikai Szabad Statusokkal*.

A' miólta a' békességnek néhány homályosan fénylő sűgárai jelengetik magokat Európának zűrzaváros egein, azóltatól fogva egész figyelmetességeket a' *Párisban* küldetett kurirokra függesztették az oda való politicusok, és épen úgy követik őket mind a' szárazon mind a' vizén, mint a' tsillagokat visgálok szokták a' bújdosó tsillagot követni. Valamiképen ezek a' magok planetákról való systemájokat az égi jelenségekhez szokták alkalmaztatni: hasonlóképen a' *Párisi* újság irók is a' kurirok futások szerént igazgatják a' politika világnak járását, még a' postilionoktól és lovaszoktól is tudakozódnak a' fejedelmi udvaroknak titkairól; sőt ha lehetséges vólna, az alattok lévő lovaknak is szólló nyelveket adnának, hogy meg beszélhetnék a' hátokon viselt irásoknak értelmét.

Nagy Britannia.

Addig okoskodott, addig morgott *Fox* tizimborás társaival együtt az alsó Parlamentumban, hogy tsak ugyan réá beszélték *Pitt* Ministert arra, hogy a' Dec. 9-ik napján vólt gyűllésben eleikbe terjessze az az előtt való két hólnapokban tsinált adosságait az Admirálitásnak. — Ezen számadása szerént *Pitt* Ministernek 15 millió és 171 font sterlingre ment annak fundáltatott adossága (a). — A' jövő Decemberben, úgymond *Pitt* Minister 4 millió 410,000 font sterlingel könnyen meg fog az szaporodni, következésképen 20 millió és 580000 font sterlingre ment az ez által tett költség. — Mennyi kívántassék arra a' jövő elztendőben a' leg nagyobb számvető sem tudná azt előre ki calculálni, minthogy sok olly apró költségek adhattyák elő magokat, a' mellyeket előre látni lehetetlen. — Annak, hogy a' hajó seregekre tett költsége a' Statusnak két 's három hólnap alatt ennyire szaporodott, oka ez, mivel hasznos rendeléseket kellett tenni az Ország földjére ki szállani akaró ellenség ellen s. a' t. Az ezen tárgyról mondott beszélgetését, illy hathatós szókkal zárta bé: „Tellyességgel nem kételkedem, úgymond, arról, hogy mind azt, a' mit tsak a' nemzet ditsössége kíván, egész készséggel nem mivelné a' Parlamentum. — Koránt sem vagyunk

(a) *Az Angliai Statusnak adosságai két rendbeliek, u. m. Fundált és Nemfundált adosságok. — Az elsőbeknek, mind az interesnek, mind a' töke pénznek le fizetését magára vállallya az alsó Parlamentum, következésképen maga a' Nemzet, mellynek a' képét viseli az alsó Parlamentum. Az utólsóbbaknak le fizetéseket tsak a' Finantzialis Minister vállallya magára. A' fundált adosságokat a' költsönadó maga soha fel nem mondhatja, ha a' kormányzék nem akarja, ellenben a' nem fundált adosságot minden időben fel mondhattya a' költsönt adó.*

mi olly környülállások közzé tétetve, hogy el húnynyt őseinkről örökség szerént reánk szállott ditsőségünket alább szállitatni engedhetnénk — a' leg nagyobb erővel is ellent álhatunk ellenségeinknek. Tellyes meg nyugovásunkra szolgálhat az minékünk, hogy előre is olly békesség el éréséhez lehet reménységünk, melly nemtsak nem kissebiti, hanem öregbiteni fogja ditsőségünket. — Azon is felettébb örvendhetünk, hogy a' mostani példa nélkül való háborúban is elégendők vóltak a' mi industriánknak gyümöltsei az ellenség gazdagságának kezéből való ki fatsarására. — Ha szinte több költséget kellett is most tennünk, mint ennekelötte akármikor az illy környülállásokban, úgy de kútfejeink is sokkal nagyobbak vóltak, mint sem valaki előre képzelhette volna is azt. — Négy esztendeje, miolta hadakozunk, de el merem mondani azok előtt, a' kik talán hitelünket meg tsökkentnek, országunkat meg szegényedetnek lenni tartják, hogy sokkal több jövedelmünk vagyon most, mint vólt a' békességes időkben, és hogy a' Status szükségeinek ki potoltatásokra fel állitatott új adók egy tseppel sem alább valók azoknál a' régibbeknél, a' mellyek olly erős fundamentumon állanak, mellyet semminémű háború meg nem tántorithat. Söt el merem mondani, hogy a' mi ezen esztendőbeli kereskedésünk nemtsak el érte, hanem felül is haladta a' múlt esztendeit, a' melly mindazáltal olly szerentsés vólt, hogy lehetetlen jobbat kívánni a' jövő esztendőre. — En magám el bámúltam a' harmintzadoknak utólsó számadását vizsgálván, hogy az 1796-ik esztendőbeli jövedelem 4 millióval haladja felül az 1795-ik esztendőbeli jövedelmet, és hogy az 1796-ik esztendőbeli ki vitetett portékek 30 millió font sterlingre mentenek, a' mennyi a' leg virágzóbb békességes esztendőben sem vitettetett ki” s. a' t.

A' *Jervis* Admirális kórmánya alatt, a' közép tengerben lévő flotta öregbitésére rövid időn 10 linea hajók fognak küldettetni, és hat hólnapra

való eleséggel meg rakattatni. — Egy más 17 linea hajókból és számos fregattákból álló flotta, *Bridport* Admirális és *Gardner* Vice-Admirális vezérlések alatt, a' *Bresti* kikötő helyben lévő Frantzia flottának szementar való tartására fog menni, a' melly számos hadi néppel lévén még rakattatva, valamelly titkós expeditiót akar végbe menni. (Ez a' Frantzia flotta *Truguet* tengeri dolgokra ügyelő Minister kórmánya alatt ki repült már a' *Bresti* kikötő helyből).

Az *Audacius* nevű 74 ágyús linea hajó *Gibráltár* felé vett útjában, egy *Ostendéből* jött *Amériikai* hajót rablott el Decemb. 8-ikán, a' mellyen 20000 embernek való fegyver és sok ágyúk találattak. — Hihetőképen vagy *Hyberniába*, vagy a' *Bresti* flottához akarták azokat a' Frantziák küldeni. — Ugyan azon nap, t. i. Decemb. 8-ikán 5000 főből álló idegen nemzetbeli, és *Britanniai* zsóldban lévő sereg szállítatott *Cowesben* hajókra, a' honnan *Portugalliába* fog ki indittatni. — Ez a' corpus a' *Löwenstein* seregéből, a' *Rohan* huszárjaiból, a' *Royal Etrangers* osztályából, a' *Hompesch* regementjéből, a' *Montalembert*, és a' *York Rangers* gyalog seregeinek néhány kompániájából mondatik állani. — *Stuart* és *Forbes* Generálisok, és több főbb 's alsóbb rangú hadi tisztek küldettek *Liszbónába*. — A' *Hyberniai* tenger partok őrizetére ment hadi nép 12719 lovas, és 5091 gyalog katonákra tétetik.

Londonból mint bizonyos dolog úgy iratik, hogy a' *Spanyól* monarchiához tartozó *Amériikai* tartományokban rettenetes pártütés és zenebona ütötte vólna ki magát, és hogy annyira meg szaporodott vólna a' pártosok' száma, hogy kéntelen vólt az ott lévő *Spanyól* kórmányozó hadi segedelmet kérni a' *Madritti* udvartól. — Minden *Amériikai* kikötő helyekbe ment hajókra katona őrizet állítatott, a' lakosokkal való correspondentiának meg akadályoztatására, és az azon hajókról szárazra ki botsátatott emberek keményen meg esküttettek, hogy ők tellyességgel részt nem

vesznek az ott ki ütött zenebonában, és leg kisebb szót sem ejtenek ki szájaikból az Európai Spanyol Országi mostani környülállásokról.

Orosz Birodalom.

Noha I. Pál mostan uralkodni kezdett bölts rendelkezéseit minden Pétersburgi levelek, de a' *Lex Salica* meg újításáról hozott decretuma nem mindennek láttatik inye szerént valónak lenni, holott I. Péter Császár előtt, soha sem vólt az Orosz Birodalomnak affzony fejedelme, ő sem azért törölte azt el, mintha elégteleneknek lenni itilte vólna a' férjfiakat az uralkodásra, hanem azért, hogy alacsony ágyból származott, de valóssággal nagyra termett kedves felesége I. Katalin sugallásainak helyt adjon, a' melly engedelmessége által mind magának, mind egyetlen egy fiának halált okozott, a' mint erről világosan irnak a' Historikusok (b).

Akárki hogy, 's mint intéllyen felöle, de minden tselekedetei azt mutattyák, hogy nagy uralkodó fejedelem válik belöle, és hogy a' tör-

(b) *Lex Salicának nevezetik, a' régi Frankusoknak, a' kik a' keresztény vallásra való által téresek után hol Saliusoknak, hol Salicusoknak nevezettek, az a' 24 tikkelyből álló decretumok, mellynek hatodik punctuma szerént minden Saliai örökségeknek birásától ki rekesztett az affzonyi nem. — Vid. Petr. Georgisch Corpus Jur. Germ. p. 124. De terra, inquit, Salica nulla portio haereditatis mulieri concessa est, sed ad virilem sexum, tota terrae haereditas pervenit. A' Salicusoknak ez a' törvények a' későbbi századokban is szorossan meg tartatott Frantzia Országban. Innen származott ama deák példabeszéd is: In Regno Galliarum lilia non nent, az az: A' rokkára nem háramlik Frantzia Ország birása.*

kereskedő városokban, mint a' mezőn lévő zombikokban a' hangya. — Ezek közt sok nyughatatlan, 's e' miatt hazájokból is üzetett, sok demokrata, 's e' miatt a' Sz. Domokos és Sz. Márton szigeteiből Anglusok által ki hányatott emberek találatnak, a' kik szüntelen azon hányák vetik elméjüket, miként gerjeszthessenek a' kösség kebelében tüzet. — És éppen ez a' leg főbb oka a' nép meg hasonlásának, mellynek egy része *Adams*, más része *Jackson* urat akarja *Washington* helyére ültetni. — A' városbeli lakosok és birtokosok az elsőnek, a' föld népe az utólsóbbnak akarja ezt a' szerentsét meg szerzeni.

Magyar Ország.

Kis-Hont Vármegyéből Decemb. 20-ik napján. Hozzánk nem messze, egy Liptó Vármegyei szolgáló leány el találta a' tök magvát nyelni, mellytől minekutánna domborodni kezdett volna a' hasa, valamelly erős szerrel akarta azt meg lohasztani; de szerentsétlenül, mivel a' bé vétel után következett reggel halva találatott. Senki nem tudván hirtelen történt halálának az okat, a' Vármegye chirurgusa által a' teste fel nyittatott, és méreg találatott a' gyomrában. — Tanító példa a' hajadonoknak, hogy ferjhez menetelek előtt, tök magot ne egyenek, mivel meg domborodik tölle a' hasok.

Itten a' száraz ősz, és a' Decemberi rendkívül való nagy hideg miatt minden folyó vizék úgy el fogytak, hogy a' viz szüke miatt, a' gabonának nagy bövsége mellett is kevés kenyeret ehetünk. (Ugy tartom hogy mostan már *Kis-Hontban* is semmi szüke nem lészén a' kenyérnek, a' viznek szüksége miatt. — Itál is bövséggel lészén).

Zemplén Vármegyéből Dec. 18-ik napján. Valamint másutt, úgy a' mi megyénkben is napról napra fellyebb hág a' gabonának az árja, mivel attól tartanak a' szemesebb gazdák, hogy ne ta-

lántán olly szük esztendő légyen a' jövő, mint vólt ennekelötte két esztendővel, a' midön a' kukuritsa tsutká lisztyéből sült kenyeret is örömezt meg ette vólna a' szegénység, tsak kaphatott vólna mindenkor. — Közönségesen igen szegények az öfzi vetéseink, mellyekben leg több kárt téznek a' mindenütt felettébb meg szaporodott egerek.

Győr Vármegyében Decemb. 16-ikán 1796-ban.
Tiszt. Kiss-Geresdi *Németh István* Úr, előbb az Uraj-Újfalvi Evangelika Gyülekezetnek Prédikátora, 10 esztendei ottan vólt szolgálattyának két utólsóbb esztendeiben, lábainak súlyos nyavalyája miatt magát egyházi tisztének folytatására elégtelennek lenni tapasztalván, kéntelen vólt annak ideig óráig való le-tételére, akkori Superintendens, néhai Fő Tiszt. *Hrabóvszky Sámuel* Úr által magát dispenzáltatni, a' ki illyetén foglalatú irást küldött e' tárgyra nézve azon Gyülekezet Elöljáróihoz:

„Tekintetes Nemes Convent, bizodalmas Jó Uraim! Sajnálkodással kellett mái napon értenem Tiszt. *Németh István* Uramtól, nyavalyás állapotja miatt, melly kéntelen légyen Ekklesiáját, mellyben tsaknem 10. esztendőig szolgált, egészen el hagyni, és magát az egészségének meg nyereséért, egy ideig nyugodalomba tenni. Fájlalhattya az érdemes *Újfalvi* Gyülekezet ilyen épületes és hasznos Tanítójától való meg folytatását. Suplens által talán leg jobb orvosságát lehetne ennek találni. — Ha pedig erre nem mehetne a' Tek. Convent, minden restántziáit betsülletesen bé szedvén, méltoztassék ötet jó szivel el botsítani.” *Signat. Nemes Dömölk d. 29. Oct. 1795. Hrabóvszky Sámuel Superintendens.* — Ennek bé mutatasa után látván Tiszt. *Németh István* Úr, hogy a' Ekklesia Elöljárói Suplenst nem fogadnak, Nov. első napján világosan ki nyilatkoztatta, hivataljának le tétele eránt való álhatatos szándékát, a' mint-hogy még azon hólnapnak 15-ikén el bútsúzott a' Gyülekezettől, és maga Kéménes alatt, Tek. N. Vass Vármegyében Kiss-Somlyón lévő örökségtskéjében le telepedvén, ott a' múlt Augustus hó-

vényes igazságot irgalmasságával fogja mérsekelni. — Egész gondjait arra fordította, hogy Országának kormányozásának minden ágait tökéletesíttesse, 's jobbágyainak boldogságát állandó fundamentomra építhesse. — Közönségesen azt hirdetik felőle a' *Pétersburgi* levelek, hogy roppant Birodalmat inkább népesíteni, mintsem a' sok hadakozás által népetleníteni kívánja. — A' külső dolgoknak folytatását tulajdon vállaira vette fel, a' mellyeknek terhe alatt meg fáradván, a' közönséges ispotályoknak és szegények házáinak látogatásokban, és a' szenvedő emberiségnek enyhítésében keres pihenést és nyugodalmat.

Hetenként két napot rendelt a' Császár közönséges audientiára, és akkor kinek kinek szabad a' maga dolgait és panaszait eleibe terjeszteni. — A' *Pétersburgi* Tanátsot, az az, fő kormányzókat eddig viselt hivatalyában meg hagyván meg erősítette, 's meg parantsolta, hogy minden meg szűnés nélkül folytassa a' maga hivatalját. — Gr. *Besborodkót* is meg hagyta a' maga hivatalyában, t. i. a' külső dolgoknak folytatásában. — Egész Birodalmában el engedte a' recrutirozást, három esztendeig. — A' Policiának, az az, a' Jó Rendtartásra ügyelő tisztviselőknak kemény parantsolatot adott az eránt, hogy a' menyire csak lehetséges, minden eleséget óltsó árabszabjanak, hogy ekképen ne csak az uraknak és tehetős lakosoknak, hanem a' szegénységnek is jó napjai légyenek. — Kiváltképen való módon szemessen vigyázzanak a' kenyérsütőkre, és mézárásokra, a' kik a' Publikum ravására leg inkább meg szokták magokat gazdagítani. — *Eugen Würtembergi* Hertzeg és *Prusszus* Generális feleségét a' *Sz. Katalin* rendjével meg ajándékozta.

A' Császárné maga protectiója alá vette azon haznosz institutumot, a' mellyben az árva és szegény kis asszonyok neveltetnek és tanittatnak. — A' meg holt Császárné teste Novemb. 26-ikán tetetett ki parádéra. — Néhai III. *Péter* Császár teste is *Pétersburgba* vitetett, és rangjához ille-

dő módon temettetett el. — Ebből ki tette, hogy I. Pál Császár egyenlő tisztelettel viseltetik meg holt szüleihez. — Az Ország igazgatásában is meg holt édes anyjának nyomdckait követi, és csak azon rendelkezéseit változtattya meg, a' melyeket terheseknek lenni itil az adófizető népre nézve. — Az udvarlására ment Európai követek előtt arra kötelezte magát, hogy a' II. Katalin által fel állitatott alliantziát maga is szorossan meg akarja tartani. — Azoknak a' Lengyel Országi fő embereknek, a' kiket az édes anyja, az utolsó revolúció miatt fogságra küldött, tökéletes szabadságot engedett, úgy mindazáltal, hogy tsendesen viselleyék magokat. — A' Lythvániai Nagy Hertzegség örömmel meg tette a' hódolást az új Császárnak. — Azoknak az all-tiszteknek, és köz embereknek, a' kik 20 esztendeig hiven, és jól viselték magokat, az Anna ordoját parantsolta adattatni, mellyet felső köntösök gomblyukánál fognak hordani.

Amerikai Szabad Respublika.

Ennek az eddig szépen virágzott Köz Társaságnak fonala nagyon ölzve bomlott *Washington* magános nyugodalomra lett menetelétől fogva, mellynek könnyen rossz következései lehetnek, ott is mély gyökeret vervén a' Frantzia principumok. A' demokratiának lelke, sőt maga a' Jakobinismus is nagyon el áradt a' zenebonára leg inkább hajlandó, és újságon kapó kösség közt, a' melly lélek lathatatlanúl táplaltatik a' Frantzia spionok által. — A' mig *Washington* Generális ült a' kórmányon, addig senki sem mert motzanni, minden sorsú és állapotú lakost zabolán tartott az ő nagy tekéntete; most pedig hasonló módon viselik magokat, mint a' szaglódó matskát nem érző égerek. Nem is tsuda egy olly Respublikában, melly mindenféle nemzetbeliekből fel állott chaos. — E' mellett annyi emigrált Frantziáság vagyon *Bostonban*, *Filadelfiában*, új *Eboracumban*, *Baltimoreben*, *Charlestownban* és több

napjának végeig tsendessen élt, és gyógyította magát. — Noha azon idő alatt két helyre is völt hivatalja; de mivel még akkor is nagy erőtlenséget érzett lábaiban, egyikre sem ajánlotta magát. Végére a' múlt Septemb. kezdetében a' Tek. Győr Vármegyében fekvő *Kiss-Pétzi* Gyülekezet által meg kináltatván, Tek. Szemerei *Mathovits Pál* Urnak, a' Dunán túl lévő Evang. Districtus Fő Curatorjának, 's egyfzersmind a' *Kiss-Pétzi* potior birtokosnak, és az oda való Gyülekezet kiváltképen való Patronusának javallásából magát annak szolgálatyára le kötelezte, Sept. 27 ikén oda által költözött, T. T. *Perlaky Dávid* Superintendentialis Senior Ur helyébe, a' ki néhai T. *Hrabóvszky Sámuel* Superintendens Ur helyett *Nemes-Dömölki* Prédikatorrá lön.

Elegyes Dolgok.

A' Fr. Országi mód szerént, a' Batáviai Respublika is osztályokra fog fel osztattatni. — Egy *Verhagen Metman* nevű hajóseregbeli hadnagy, a' ki az Anglusok által, a' Jó Reménység hegyénél el fogattatott Hollandiai flottán völt szolgálatban, a' Conventhez küldött levelében azt írta, hogy mi helyt a' hajós katonák és legények magok ellen menni látták vólna az Anglus hajókat, mingyárt narants színű kokárdákat raktak süvegeik mellé, 's ekként kiáltoztak: *Oranien bowen*, ellyen az *Orániai* ház s. a' t. — A' Fr. Directorium, Novemb. 27-ikén költ végzésé mellett, 3 millió liver adó vettetett a' *Máás* és *Rénus* vizei közt fekvő Német tartományokra. — Az Orosz Császár minden eddig viselt hivataljait első szülött fiának a' Nagy Hercegnék adta által, egyfzersmind Generál-Admirálissá, és egy Garda regementnek Obristlajtinántjáva tette ötét. — *Sapineau*, a' néhai Chouansoknak igen hires vezérjek, a' hozzá hasonló hires *Charette* Rojalista Generálisnak leányát fogja feleségül venni.